

EU-initiativ för att påverka Romernas situation

Soraya Post

Europaparlamentariker.

E-post: Soraya.Post@ep.europa.eu.

EU lyfte sin största minoritets situation som en prioriterad politisk fråga efter den franska regeringen initierade ett program för att återföra tusentals rumänska och bulgariska romer till sina hemländer. Den dåvarande kommissionären Reding kallade programmet för en skam och hotade med juridiska åtgärder. I juli är det fem år sedan och lite har förändrats sedan dess.

EU:s politik gentemot romerna har kretsat kring att göra traditionella socialpolitiska satsningar möjliga i de mest utsatta romernas hemländer. Fokus har legat på boende, arbete, sjukvård och utbildning. EU har satt av ekonomiska resurser för finansiering av sådana satsningar men pengarna har blivit något av en gäckande morot. De är för svåra att söka för de länder som bäst behöver dem och det har saknats politisk vilja att bidra med de delfinansieringssummor som krävs för utbetalning från EU. Fonderna har istället växt till en känslig fråga och en chimär för alla intresseorganisationer som vill påverka EU och värdländerna till att förbättra romernas situation. Det hamnar snabbt i formuleringar som ”om man bara kunde...” eller ”om pengarna bara...”.

Samtidigt har summan – som liknar en svensk försvarsbudget i storlek – blivit till en tyngd för romerna som anklagas för att premieras och prioriteras. Det bidrar till antiziganism och aggressivitet mot romer. Med det sagt förblir fonderna en källa för hopp och möjlighet.

På sistone har det lossnat rejält på ett område som stått stilla länge. Det gäller överträdelseärenden där Europeiska kommissionen ställer medlemsländer mot väggen för att de bryter mot EU:s lagstiftning mot etnisk diskriminering. Både Tjeckien och Slovakien har fått formella underrättelser från kommissionen om att de diskriminerar romska skolbarn när de sätts i klasser som inte motsvarar deras kognitiva nivå. Det är en grym praktik som gör enorm skillnad på romska och icke-romska barns chanser till ett fullvärdigt liv. Om länderna inte ändrar på detta kan frågan hamna i EU-domstolen. Jag arbetar för tillfället med att se på hur Europaparlamentet kan få en tydligare roll i dessa ärenden.

Min politik i EU handlar om att införliva ett antirasistiskt arbete parallellt med det socialpolitiska. Idag bjuder socialpolitiken in samtidigt som

antiziganismen puttar ut. Det är därför resultaten är så låga. Romska barn som går till skolan med hjälp av ett skolprojekt och möter mobbning och utfrysning kommer inte kunna leverera de resultat som framtiden behöver. Där misslyckas samhället rejält och vi behöver komma till rätta med antiziganismen. Därför samlade jag rådet, kommissionen och parlamentet för att tillsammans understryka vikten av ett antirasistiskt arbete riktat mot antiziganism. Kort därefter drev jag igenom

en resolution som erkände romernas förintelse och antiziganism. Den 3:e juni samlar jag de sex kommande ordförandeskapen för att gemensamt sätta romernas situation i världsländer högt upp på den politiska agendan.

Det politiska arbetet för romerna handlar i grunden om att generera politisk vilja, samarbetsvilja och förståelse för de strukturer i våra samhällen som återskapar socialt utanförskap. Det kommer till slut leda till en bättre värld för oss alla.